

Prof.dr. J. Roelink
1910-1986

Na zijn opleiding tot onderwijzer aan de Gereformeerde Kweekschool te Amsterdam begon Jan Roelink (geboren in 1910) zijn loopbaan bij het christelijk lager onderwijs in Amsterdam. Reeds vroeg kreeg de geschiedenis de liefde van zijn hart en hij trachtte zijn belangstelling en enthousiasme voor de geschiedenis over te dragen op zijn leerlingen, niet alleen door zijn voortreffelijk en zorgvuldig onderwijs, maar ook door het schrijven van enige historische jeugdboeken. Hij wilde echter ook dieper graven en besloot naast zijn functie bij het onderwijs de universitaire studie van de geschiedenis ter hand te nemen. Hij deed dit aan de Vrije Universiteit, met de grondslag waarvan hij zich wezenlijk verbonden gevoelde. De hoogleraren Van Schelven en Goslinga maakten hem daar op degelijke wijze vertrouwd met het métier van historicus. In 1946 bekroonde Roelink, die inmiddels leraar geschiedenis was geworden aan de Christelijke H.B.S. in Amsterdam-Oost, zijn academische studie door te promoveren op de uitgave van een aantal brieven van een Gelders rechtsgeleerde en politicus uit de 16e eeuw. Omdat zijn eigenlijke leermeester van Schelven was afgetreden trad Goslinga als zijn promotor op.
Roelink's kunde, zijn didactische gaven en zijn activiteiten ten behoeve van de verbetering van het onderwijs in de geschiedenis leidden er toe, dat hij in 1949 aan de Vrije Universiteit werd benoemd tot docent in de didactiek van de geschiedenis; gedurende een aantal jaren heeft hij ook aan de Universiteit van Amsterdam deze functie bekleed. Niet lang daarna werd hij docent aan de zo juist opgerichte Vrije Leergangen voor de opleiding Geschiedenis M.O.; deze functie, die hem zeer lief was, is hij tot zijn emeritaat blijven bekleden. Een aantal jaren was hij ook rector van de Vrije Leergangen.
Intussen was Roelink na zijn promotie ook op wetenschappelijk gebied actief gebleven, wat resulteerde in een aantal belangrijke publicaties. Zijn wetenschappelijke kwaliteiten en zijn prestaties bleven niet onopgemerkt. Zijn *alma mater* deed een - niet vergeefs - beroep op hem om de wetenschappelijke staf van de groeiende afdeling geschiedenis te komen versterken. In 1964 volgde zijn benoeming tot lector voor het onderwijs in de hulpwetenschappen der geschiedenis; aan dit onderwijs heeft Roelink, die er van overtuigd was dat een goed ambachtelijk vakmanschap onmisbaar is voor de wetenschappelijke beoefening van de geschiedenis, zeer veel zorg en aandacht besteed. Niet voor niets was *Geschiedenis als ambacht* de titel van zijn openbare les. In 1969 werd hij hoogleraar, waarbij zijn leeropdracht werd uitgebreid tot de geschiedenis der Middeleeuwen. In 1975 ging hij met emeritaat.
Roelink's dissertatie had betrekking op de vaderlandse geschiedenis van het begin van de nieuwe tijd, een periode, waarin de strijd om de vrijheid van religie een grote, naar Roelink's overtuiging zelfs een veelszins beslissende rol heeft gespeeld. Ook later bleef hij grote belangstelling houden voor deze periode en dit aspekt, zoals onder meer blijkt uit zijn belangrijke bijdragen tot de nieuwe *Algemene geschiedenis der Nederlanden* en het vele werk dat hij heeft verzet voor de uitgave van het laatste deel van Van Schelven's *Het Calvinisme gedurende zijn bloeitijd.*

Doch als hoogleraar in de middeleeuwse geschiedenis heeft hij zich ook op het terrein der mediaevistiek niet onbetuigd gelaten. Ook hier hield hij zich, aansluitend bij het streven van de afdeling Middeleeuwse geschiedenis aan de Vrije Universiteit om bijzondere aandacht te wijden aan het christelijk karakter van de Middeleeuwen, in het bijzonder bezig met de invloed van de godsdienst op de geschiedenis. Zijn inaugurele oratie handelde over *Beeld en werkelijkheid ten aanzien van Geert Groote,* de titel van zijn afscheidscollege was: *Enkele aspecten van maatschappijbeschouwing en christendom in het West-Europa van de elfde eeuw.*
Niet alleen als man van wetenschap en als docent heeft Roelink de Vrije Universiteit op uitnemende wijze gediend, hij heeft ook belangrijke bijdragen geleverd tot haar geschiedschrijving en haar daardoor ten zeerste aan zich verplicht. Hij schreef het gedenkboek bij haar 75-jarig bestaan en, nadat hij met emeritaat was gegaan, dat bij het 100-jarig bestaan van de vereniging waarvan zij uitgaat. Het laatste boek, *Een blinkend spoor,* is een lichtvoetig geschreven, maar toch bezonken werk, waarin de schrijver afstand weet te nemen van vermeende zekerheden van het verleden en open staat voor de ontwikkeling van nieuwe vormen voor blijvende waarden.
Met het heengaan van Jan Roelink is een einde gekomen aan een rijk en veelzijdig leven. Hoewel hij ons geen *magnum opus* heeft nagelaten, heeft hij in talrijke publicaties een belangrijke bijdrage geleverd tot de wetenschappelijke beoefening van de geschiedenis in Nederland. Hij heeft het christelijk onderwijs, lager, middelbaar en universitair, in tal van functies uit overtuiging gediend. Het onderwijs in de geschiedenis en de opleiding van leraren in dat vak hadden zijn speciale belangstelling. Zeker niet minder groot was zijn belangstelling voor de jonge mensen zelf, wier opleiding en vorming aan hem waren toevertrouwd. Bij de Vrije Universiteit en haar wel en wee voelde hij zich nauw betrokken. De universitaire gemeenschap bewaart de herinnering aan een wetenschappelijk onderzoeker van formaat, een bevlogen docent, een fijnzinnig en diep-religieus mens.

G.J.D. Aalders H.Wzn.